

Sygn. akt III AUa 2514/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Ewa Piotrowska SSA Jolanta Ansion
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2013 r. w Katowicach

sprawy z odwołania M. L. (M. L.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek apelacji ubezpieczonego M. L.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 22 października 2012 r. sygn. akt IX U 1122/12

1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje ubezpieczonemu M. L. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r.,

2. w pozostałej części oddala apelację.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUa 2514/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. odmówił ubezpieczonemu M. L. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu wskazał, iż ubezpieczony nie udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 roku wymaganych 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach oraz nadal pozostaje w stosunku pracy.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, po uprzednim zaliczeniu do stażu pracy zatrudnienia w Zakładach (...) od dnia 22 października 1981 roku do 4 stycznia 1987 roku i od dnia 1 kwietnia 1988 roku do dnia 7 maja 1990 roku, jako okresów pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie ubezpieczony podniósł, iż nie może rozwiązać stosunku pracy w sytuacji, gdy organ rentowy nie potwierdził uprawnień emerytalnych, zaś praca jest jedynym jego źródłem utrzymania.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach, Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku w sprawie o sygn. akt IX U 1122/12 wyrokiem z dnia 22 października 2012 roku oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy, na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego, ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony urodził się w dniu (...) roku.

Oddział ZUS uwzględnił ubezpieczonemu na dzień 1 stycznia 1999 roku okres zatrudnienia w wymiarze 31 lat, 8 miesięcy i 8 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym 10 lat, 5 miesięcy i 19 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony nie przystąpił do OFE i nadal pozostaje w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w J..

W ocenie Sądu Okręgowego, bezsporna w niniejszej sprawie jest okoliczność, że ubezpieczony w dniu (...) roku ukończył wiek 60 lat oraz że na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił wymagany co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, a także nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie rozwiązał stosunku pracy. Rozstrzygając w niniejszej sprawie, Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony nie spełnił wszystkich koniecznych przesłanek do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności nie rozwiązał stosunku pracy. Na rozprawie w dniu 22 października 2012 roku ubezpieczony oświadczył, że nadal pozostaje w zatrudnieniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy nie prowadził postępowania dowodowego na okoliczność charakteru pracy świadczonej przez ubezpieczonego w spornym okresie oraz jej wymiaru, z uwagi na nie rozwiązanie stosunku pracy.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony.

Zaskarżając powyższy wyrok, zarzucił brak oceny pracy w warunkach szczególnych w spornym okresie, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznania prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, iż nie zgadza się ze stanowiskiem ZUS, który nie akceptuje okresu pracy w warunkach szczególnych zgodnie ze świadectwem pracy z (...). Podniósł, iż w toku wcześniejszego postępowania Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony posiada ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Na wstępie należy wskazać, iż zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 roku, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Zgodnie z ust. 2. w/w przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1 przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. 2012.637), z dniem 1 stycznia 2013 roku odpadła przesłanka rozwiązania stosunku pracy. Zatem, zbędne stało się badanie przesłanki rozwiązania stosunku przez ubezpieczonego, na gruncie obowiązujących przepisów prawnych, jako bezprzedmiotowej. Sąd Apelacyjny, mając na względzie, iż z art. 316 § 1 k.p.c. wynika ogólna zasada obowiązująca w postępowaniu cywilnym, zgodnie z którą, podstawą rozstrzygnięcia roszczenia jest stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Na gruncie spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, reguła ta doznaje weryfikacji z tego względu, że postępowanie w tym sprawach wszczynane jest na skutek odwołania wniesionego od decyzji ZUS, które zastępuje pozew. Postępowanie to ma charakter odwoławczy, a jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem wydanej decyzji. W orzecznictwie SN przyjmuje się jednak, że zasada ta nie ma charakteru absolutnego. Ma ona bowiem uzasadnienie tylko wtedy, kiedy odwołanie się do art. 316 § 1 k.p.c. wypaczałoby charakter postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i prowadziłoby do jaskrawego pominięcia odrębności tego postępowania, poprzez całkowite pozbawienie znaczenia postępowania administracyjnego, poprzedzającego postępowanie sądowe. Niebezpieczeństwa takiego nie ma w sytuacji, kiedy spełnienie się ostatniej z przesłanek prawa do świadczenia w trakcie postępowania sądowego jest oczywiste i niekwestionowane przez organ rentowy (wyrok SN z 10 marca 1998 roku, II UKN 555/97, z dnia 20 maja 2004 roku, II UK 395/03, z dnia 25 stycznia 2005 roku, I UK 152/04, z dnia 2 sierpnia 2007 roku, III UK 25/07). W świetle poczynionych uwag, należy wskazać na konieczność uwzględnienia przez Sąd II instancji w ocenie prawnej sprawy nowelizacji ustawy, która obowiązywała w dniu wyrokowania w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym.

Natomiast, odnosząc się do kolejnej kwestionowanej przez ZUS decyzją z dnia 31 maja 2012 roku przesłanki uzyskania świadczenia emerytalnego zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, należało ustalić, czy został udowodniony przez ubezpieczonego wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dokonując oceny stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych, należy wskazać, iż w sprawie o sygn. akt IX U 1112/11 Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku, dokonał prawidłowych ustaleń w tym zakresie. Powielając ustalenia faktyczne, należy wskazać, iż od 1980 roku ubezpieczony pracował w K. na oddziale mechanicznym (...), który zajmował się naprawami maszyn i urządzeń w wydziałach produkcyjnych produkujących wyroby z polipropylenu i PCV. Ubezpieczony nadzorował i remontował wylączarki oraz wtryskarki przy wytwarzaniu poliwinilu. Ubezpieczony, jako mistrz, nadzorował grupę 8 osób, pracując w oparach i w zapyleniu. Przez półtora roku pracował w K., a następnie przeszedł do Ż. na stanowisko mistrza produkcji podstawowej, którą było wytwarzanie rur pcw. Ubezpieczony przez

8 godzin nadzorował pracowników na wylączarkach, tj. sprawdzał parametry tych urządzeń. Ubezpieczony pilnował również parametrów wyrobu i ponosił odpowiedzialność za cały proces technologiczny. Pracował w kontakcie z polichlorkiem winylu i stabilizatorami, tj. ołów, kadmy, grafit. Ubezpieczony posiadał uprawnienia mostowego i suwnicowego celem uczestniczenia w transporcie. Ubezpieczony organizował pracę i kierował transportem wagonów i cystern. W oddziale energetycznym ubezpieczony odpowiadał za całokształt pracy kotłowni zakładowej z rusztem mechanicznym, kotłów WR-10, centralnej sprężarkowi i pompowni wody obiegowej.

Ponowne przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie ustalenia wymaganego stażu w warunkach szczególnych stało się zbędne, wobec poczynionych prawidłowych ustaleń w toku postępowania o sygn. akt IX U 1112/11. Ponadto, w toku rozprawy apelacyjnej ubezpieczony wskazał, że w okresie od 1 lutego 1982 roku do stycznia 1984 roku nadzorował pracowników produkcji wymienionych w pkt 17 ppkt 25 zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie plac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego wydanego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Ponadto, nadzorował 6 wylączarkowych, a także pracowników transportu zatrudnionych na tej samej hali, tj. pracowników wymienionych w ppkt 40 i 41 zarządzenia. Natomiast w okresie od 4 stycznia 1984 roku do 1987 roku nadzorował pracowników transportu wymienionych w dziale VIII rozporządzenia pkt 1, 2, 13, tj. wszystkich wymienionych w zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, Sąd Apelacyjny uznał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 2013 roku spełnił wszystkie przesłanki zawarte w art. 184 w/w ustawy, tj. ubezpieczony urodził się po 31 grudnia 1948 roku (ur. (...)), w dniu wejścia w życie ustawy osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury, tj. 60 lat, udokumentował 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach i nie przystąpił do OFE.

Wobec czego, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 roku, natomiast w pozostałej części, na mocy art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR